

Leergemeenschap slimme kleuters

Bijeenkomst 2

Verslag door Astrid Timmermans, Kwartiermaker regio Utrecht West-Gelderland van SLO

Op **11 november 2015** vond de tweede bijeenkomst van de nog steeds groeiende leergemeenschap *Slimme Kleuters* plaats. Met dank aan Renate Buijs, die de groep bij elkaar brengt, enthousiasmeert en aanzet tot het nadenken en met elkaar in gesprek gaan over leerbehoeften o.h.g.v. begaafdheid signaleren en stimuleren.

Vanuit de behoefte om **slimme kleuters in beeld te brengen** zijn we in gesprek gegaan vanuit de vraag:

Hoe zie jij de slimme kleuter?

Signaleren

Om begaafdheid te signaleren is het nodig om met een team een visie te benoemen t.a.v. stimulerend signaleren bij kleuters. De aanwezigen hebben met elkaar van gedachten gewisseld en er zijn waardevolle best practices gedeeld. Specifieke vragen waren *"Wat doe je om een situatie te genereren waarin kinderen vrij kunnen bewegen?; Wat heeft een leerkracht nodig om een lerende, onderzoekende en 'growth mindset' levenshouding bij kinderen te ontwikkelen?" Hoe merk je een slimme kleuter op?"*

Met o.a. de inbreng van de deelnemers zijn de volgende punten voorbij gekomen:

- Jonge kinderen kunnen al heel goed **reflecteren**. Als je vanuit een probleemstelling zaken/onderwerpen aanbiedt, schep je ruimte voor reacties en observatiemomenten. Bijvoorbeeld: We gaan appelmoes maken. Wat moet daar allemaal in?
- Niet geheel zonder moeite realiseren kleuterleid(st)ers dagelijks de meest ultieme vorm van **onderzoekend, ontwerpend en ondernemend leren**. Goed om te realiseren dat ze hiermee een voortrekkende rol binnen de school kunnen innemen. Belangrijk om collega's in hun kracht te laten komen en vanuit hun talent zelf creativiteit aan te wakkeren.
- De **levenshouding van de leerkracht** speelt een grote rol in of een kind zich vrij voelt om zich te uiten. Ruimte geven: eerst iets initiëren en daarna achteroverleunen. Je hebt doelen in gedachten, maar kinderen 'moeten' niks. Het mag uit henzelf komen, vaak stimuleren ze dan elkaar.
- Een **rijk gevarieerde omgeving** met afwisselend materiaal waarbij:
 - Kinderen zelf invloed kunnen uitoefenen vanuit eigenaarschap (bijvoorbeeld smartgames);
 - Oplossingsgerichtheid wordt ontlokt (doorzettingsvermogen; samenwerken gestimuleerd)

Hoe merk je een slimme kleuter op?

- De sociale omgeving van een kind geeft veelal een indicatie.
- Door ruimte en vertrouwen te geven en vragen te stellen.
- Begaafde kinderen hebben meer behoefte aan argumenten en/of het doel (waarom) van activiteiten.
- Het taalgebruik is veelal doorspekt met reflecterende opmerkingen.
- eerst zijn er meestal kleine vermoedens, die samen een signaal vormen, waarna je specifiek gaat kijken en instrumenten en zoekt wat signaal bevestigt.

Kleine opvallendheden in gedrag, voorbeelden:

- een kind bouwt met Kapla een gebouw na dat op de doos staat afgebeeld. Bij een volgende keer spelen met kapla, loopt het kind emotioneel vast omdat het niet weet wat het moet bouwen.
- kind geeft veel input bij het groepsgewijs maken van een mindmap, geeft blijk van veel kennis.
- kind wil weten hoe planten en dieren stenen zijn geworden (fossielen).
- kind leest graag informatieve boeken, dierenencyclopedie, is heel erg verdiept, kan niet stoppen

Hoe merk je een slimme kleuter op die zich niet laat zien?

- Veelal door een aantal onopvallendheden bij elkaar (zie punten hierboven);
- Ongepast gedrag, incl. boosheid en desinteresse;
- Niet duidbare opvallendheden o.h.g.v. gedrag;
- Nieuwsgierigheid binnen bepaalde gebieden;
- Verslagenheid, moedeloosheid als bepaalde opdrachten niet lukken;
- Kinderen met opvallende fantasie en/of enorme verbeeldingskracht;
- Aan de hand van tekeningen en werkstukken.
- Berichten van ouders dat kind niet lekker in zijn vel zit, niet naar school wil

Websites

Bij het signaleren speelt de levenshouding van de leerkracht een rol van betekenis. Bij een vermoeden van begaafdheid is de website www.hoogbegaafdheid-in-zicht.nl een goed hulpmiddel. Je vindt er informatie over kenmerken die kunnen duiden op (hoog)begaafdheid, over wetenschappelijke inzichten op het gebied van (hoog)begaafdheid en over de wijze waarop de vertaalslag kan worden gemaakt naar begeleiding en onderwijs dat aansluit bij hun mogelijkheden en behoeften.

De website www.talentstimuleren.nl vorm, naast een schat aan bruikbaar materiaal, ook een goed informatiepunt om in contact te komen met andere geïnteresseerden en professionals. Meld je aan voor de 'werkgroep slimme kleuters' als je dat nog niet gedaan hebt.

Poster

Van deze waardevolle bijeenkomst, waar ieder zijn ervaringen heeft gedeeld en inspiratie uit heeft gehaald, heeft Renate een poster "[signaleren slimme kleuters](#)" gemaakt. Een mooie samenvatting van wat aan de orde is geweest!

Volgende bijeenkomst: woensdag 9 maart

